

ONKOLOŠKI
INŠTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

Služba za zdravstveno nego

Naslov standarda: SUBKUTANA APLIKACIJA GOSERELINA (ZOLADEX®) - IMPLANTANTA S PODALJŠANIM SPROŠČANJEM		Strani: 51/4
Avtor: Jožica Jelen Jurič Delovna skupina: Snežana Umičevič, Kristina Vrhovnik, Branko Zakotnik	Datum potrditve: 28. 2. 2006	

DEFINICIJA IN RAZLAGA

Aplikacija injekcije goserelina, v podkožje spodnjega dela trebuha.

Zoladex® je sterilni depojski pripravek bele do kremne barve, v katerem je goserelijev acetat, razpršen v biološko razgradljive implantantu, ki se nahaja v injekcijski brizgi. Goserelin sodi v skupino zdravil, ki zmanjšujejo količino hormonov (pri moških testosteron, pri ženskah estrogen). V onkologiji se uporablja za zdravljenje raka na prostati pri moških in pri ženskah za zdravljenje raka dojke. Obstajata dve različici injekcije Zoladex-a: Zoladex 3,6 mg, ki se po zdravnikovem naročilu aplicira na 28 dni, in ZoladexLA 10,8 mg, ki se aplicira na 3 mesece.

CILJI

Pravilna, varna in neboleča aplikacija hormonske injekcije Zoladex®.

IZVAJALCI POSEGA

- viš.m.s./dipl.m.s.,
- dipl.m.s. pripravnik-ca pod nadzorom mentorja,
- zdravnik.

VODILA DOBRE PRAKSE

Pred aplikacijo Zoladexa® priporočamo, da mesto omrtvičite s podkožno aplikacijo lidokaina.

Pri brizgi Zoladex® nikoli ne odstranjujte zračnih mehurčkov, kar lahko povzroči izbrizganje implantanta (zdravila).

Zoladex® injekcija se vedno aplicira le v podkožje spodnjega dela trebuha. Odstop od tega navodila je mogoč le po navodilu zdravnika.

Pazite, da ne injicirate v mišico ali peritonej.

PRIPOMOČKI, POTREBNI ZA IZVAJANJE POSEGA:

- 2 ml brizga, v kateri je pripravljen lidokain (priporočamo 1,5 ml 40 mg Lidokainijevega klorida),
- injekcijska igla (25 gauge),
- 4 sterilni zloženci,
- razkužilo za čiščenje vbodnega mesta, ki ga sprejme KOBO,
- zbiralnik za ostre predmete,
- zaščitne rokavice,
- injekcija zdravila Zoladex®,
- samolepilni vodoodporni obliž,
- ledvička.

PRIPRAVA PRED IZVEDBO POSEGA

Koraki	IZVEDBA	RAZLAGA
1.	Pripravimo si pripomočke za izvedbo posega in si razkužimo roke.	Omogočimo nemoten potek dela. Zmanjšamo možnost prenosa okužbe.
2.	Preverimo pravilo 5P-jev.	S tem zagotovimo, da pravi pacient prejme ob pravem času pravo količino pravega zdravila na pravilen način.
3.	Pacienta namestimo v polsedeč ali sedeč položaj.	Tako zagotovimo debelejšo plast kožne gube.

IZVEDBA POSEGA

Koraki	IZVEDBA	RAZLAGA
1.	Izberemo mesto vbiziranja Lidokainijevega klorida v spodnjem delu trebuha.	Primerno mesto za vbiziranje zdravila mora biti brez modric, poškodb, oteklin in brazgotin. Pazimo, da zdravilo ne apliciramo v peritonej ali v mišico.
2.	Z zložencem, politim z razkužilom, krožno od sredine navzven 3x obrišemo mesto načrtovanega vboda v premeru 5 cm in počakamo, da se razkužilo osuši.	Odstranimo patološke mikroorganizme na koži.
3.	S palcem in kazalcem ene roke stisnemo kožo in podkožje, da ustvarimo kožno gubo.	S tem zagotovimo debelejšo plast podkožja.
4.	Subkutano iglo zabodemo na očiščeno mesto pod kotom 45° in 1,5 ml 40 mg lidokaina počasi vbiziramo.	Hitra aplikacija lidokaina subkutano povzroči pekočo bolečino.
5.	Iglo izvlečemo in jo odvržemo v zbiralnik za ostre predmete. Vbodno mesto pokrijemo s sterilnim zložencem in si razkužimo roke.	Preprečimo možnost vboda. S tem zaščitimo vbodno mesto in ga hkrati pripravimo na nadaljnjo aplikacijo Zoladex® injekcije.
6.	Počakamo vsaj dve minuti po aplikaciji lidokaina.	Dve minuti po aplikaciji lidokaina je predel v premeru 1 cm okrog aplikacije lokalno anesteziiran.
7.	Nadenemo si zaščitne rokavice.	S tem zmanjšamo možnost prenosa okužbe.

Koraki	IZVEDBA	RAZLAGA
8.	Odpremo vrečko, v kateri je injekcijska brizga Zoladex® in jo držimo v rahlem kotu proti svetlobi tako, da lahko vidimo vsaj del implantanta Zoladex®.	S tem se prepričamo, da je implantant zares v brizgi.
9.	Potegnemo plastično varovalo z brizge in ga zavržemo. Odstranimo pokrovček z igle.	Varovalo potegnemo tako, kot kaže puščica, da ne bi povzročili nehotenega izpada bata.
10.	Sterilni zloženeč odstranimo z mesta, kjer smo lokalno anestezirali mesto vboda.	Pripravili smo si mesto za aplikacijo Zoladex® injekcije.
11.	S palcem in kazalcem naredimo kožno gubo in zbudemo po istem vbodnem mestu ali v premeru 1 cm, kot smo zbodli za aplikacijo lidokaina.	S tem zagotovimo debelejšo plast podkožja. Aplikacija injekcije Zoladex® v lokalno anestezirani predel je pomembna, saj le-ta potem ni boleča.
12.	Lumen igle naj bo obrnjen navzgor.	Na takšen način dosežemo hiter, lahkoten in varen zdrs igle v podkožje in tako minimalno poškodujemo tkivo.
13.	Iglo do konca potisnemo v podkožje spodnjega dela trebuha pod kotom 45°.	Zagotovimo pravilno vstavev implantanta v podkožje.
14.	Bat brizgalka potisnemo popolnoma do konca, da se implantant izloči in se aktivira zaščitni tulec.	Aktivacija zaščitnega tulca omogoča varno ravnanje z uporabljenim iglo (varen igelni sistem).
15.	Iz vlečemo iglo in jo zavržemo v zbiralnik za ostre predmete.	Preprečimo morebitne poškodbe.
16.	Vbodno mesto prekrijemo s suhim zložencem in nanj rahlo pritiskamo vsaj 5 min. in nato še preverimo mesto vboda.	Preprečimo izpad implantanta, možnost okužbe in morebitno krvavitev.
17.	Vbodno mesto zaščitimo z vodoodpornim obližem.	Obliž naj ostane na koži 24 ur in tako preprečuje vdor bakterij.
18.	Odstranimo rokavice in razkužimo si roke.	
19.	Poseg zabeležimo v terapevtski list v rubriko posegi in v negovalno dokumentacijo.	

OPOMBA:

Če iz kateregakoli razloga (alergične reakcije) ne boste uporabili Lidokainijevega klorida, izpustite naslednje korake pod rubriko izvedba posega :1, 3, 4, 5 in 6. Ostali koraki naj si sledijo po vrstnem redu.

LITERATURA

Železnik D., Ivanuša A. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Visoka zdravstvena šola, Maribor 2002: 394-411

<http://infertility.about.com/cs/medications/ht/SQHowTo.htm> 19.5.2005

<http://www.healthscout.com/ency/1/002297.html>

<http://community.healthgate.com/GetContent.asp?siteid=holycross&docid=/dsp/sqinjection>

http://www.hospice.va.gov/Amosbaileybook/10-Technical_Procedures/1

[Subcutaneous therapy/2-SubcutaneousPOWERPOINT_files/frame.htm](http://www.icn.ch/BestPractices.pdf)

<http://www.icn.ch/BestPractices.pdf>

Služba ZN Onkološkega inštituta, Standard » Vbizganje zdravila v podkožje«

Smpc Zoladex, Astra Zeneca UK Limited, 28.6.2002.